

A Föld vonzásában, az Ég hívásában

Dienes Gábor: Ég és Föld között

BALÁZS SÁNDOR

Magánkiadás, Budapest, 2019, 248 oldal

Mintha minden igyekezete arra irányult volna, hogy győzze, legyőzze a testére feszülő gravitációt, s emelkedjen, elemelkedjen a mindennapokból. Korán megtalálta azt a képzelete szülte, vertikális és horizontális erőtereket hordozó vidéket, személyre szabott világot, amelyet filigrán alakjaival, vízióival benépesíthetett. Lehetett volna még bőven idő, hogy kifejezését tovább árnyalja, pontosítsa, közeledjen ahhoz a formához, amelyet nem külső elvárások diktálnak, hanem kizárólag a belsőből fakad. Idejekorán szakadt meg e belső kitergetése, láthatóvá tétele.

Dienes Gábor – egyensúlyosan grafikus- és festőművész, noha e két tevékenységi kört a festő összegezte – közel tíz éve hunyt el. Most egy kötetbe szőlították össze „stábja” legjobbait. A Kugler-könyvek, e tízegynéhány kötetet számláló, áttekintő művészalbum-sorozat arányait követő kiadvány megjelenése jobbára az egykori barát és műgyűjtő, Oláh Zsigmond odaadásának érdeme. Ritka példa vagy éppen példa nélküli, hogy a gyűjtő – vagy inkább a barát! – az alkotó távozását

követően szükségét érezze, hogy az életművet megfelelően reprezentált formában összegezze, hogy az bármikor felidézhető, „látogatható” legyen. Több ez, mint nemes gesztus. Mert tehette volna a gyűjtő, miként ma ez gyakorlat, hogy kissé hivalkodón magamagának állít emlékművet gyűjteménye darabjait közszemlére téve.

A kötet cím találó, a könyvborítón megjelenő Dienes-alkotás idézete: *Ég és Föld között*. Éppen e közöttiségben, csak fél lábbal a földön – noha olykor vaskosan –, a másikkal kissé elemelkedve, szellemi karakterét, belső formáját tekintve meg nagyon is nyújtózza az égbe formálódott e szuverén terepnumot teremtő életmű. A kötet képanyaga kronologikus rendet követ, ehhez igazodik Nagy Imre nagyobb ívet húzó tanulmánya is, noha tematikai szigetekben gondolkodik, elsősorban precíz képleírásokkal él, s ezeken ritkán merészkedik túl. Mellette egy-egy további szigetet alkotnak a kötetben szereplő egyéb írások szerzői. Wehner Tibor a korát intenzíven megélt-elszenvedő alkotó pszichikai teréből nyit utat a művekhez,

Kő Pál poétikusan közelít. Csáki Róbert személyes hangvételű írásában az embert idézi, közös emlékeiket, Kokas Ignác pedig Dienes festőerényeit veszi sorra egy korai megnyilatkozásában. Nagy Gábor az alkotóbarát közvetlen közelébe vezet, amikor szavait idézi: „a kép csak eredendő fogyatékoságainkon keresztül válhat teremtő, magasabb rendű, hiteles tetté.”

Folytatódhatott volna a művek sora, még sincs ezt illetően hiányérzetünk. Ugyanis az olykor könnyen, máskor meg küzdelmesen létrejött alkotások nem ígértek vagy jeleztek a későbbiekre váratlan fordulatot, meghökkentő átváltozást a korábbiaknak. Ami keze alatt teremtett, az egy lehetséges teljesebb életmű olyan töredéksorozata, amely bevilágíthatja, rejtetten tekintetünk elé idézheti az el nem készült műveket is. Így életműve kényszerűen jó alap, hogy magunkban pótoljuk az elmaradtakat. Mert a Föld vonzásában és az Ég hívásában az utóbbi idejekorán bizonyult erősebbnek.